

Päiväys
16.9.2025

Diaarinumero
398/03.04.04.19/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

16.9.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **23.9.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 16.9.2025 nro 1134/2025, valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa, päätös ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesta ilmoituksesta, Liperi.

Ilmoituksen tekijä

Savon Kuljetus Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **16.9.2025 – 23.10.2025** hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **23.10.2025**.

16.09.2025

Dnro 398/03.04.04.04.19/2024

Asia

Valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa

Valittajat**Ilmoituksen tekijä**

Savon Kuljetus Oy

Päätös, josta valitetaan

Liperin kunnan ympäristötarkastaja 21.2.2024 § 3/2024

Ympäristötarkastaja on hyväksynyt Savon Kuljetus Oy:n ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen ilmoituksen melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta. Ilmoitus on koskenut murskaustoimintaa aikavälillä 20.3.–31.5.2024 kiinteistöillä Sorala 426-405-28-5 ja Hukkapalsta 426-405-28-19 Liperin kunnassa.

Ympäristötarkastaja on määrännyt, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Päätökseen on liitetty seuraavat määräykset:

1. Ilmoitettuja toiminta-aikoja on noudatettava eli toimintaa saa harjoittaa aikavälillä 20.3.2024–31.5.2024 enintään 20 työpäivää. Toiminta tulee ajoittaa ma–pe klo 7–22. Arkipyhinä (pitkäperjantai ja pääsiäisen pyhät, vappupäivä sekä helatorstai) ja viikonloppuisin toimintaa ei saa harjoittaa.
2. Murskausasema tulee sijoittaa alueen matalimmalle kohdalle. Varastokasat tulee sijoittaa siten, että melun ja pölyn leviäminen ehkäistään. Pudotuskorkeus murskaimelta varastokasaan tulee pitää mahdollisimman pienenä. Murskauksen meluhaitat tulee minimoida käyttämällä tarvittaessa kumituksia, koteloiteja tai muita vastaavia meluntorjuntatoimia. Murskausaseman saa sijoittaa alueelle vain murskausjakson ajaksi.
3. Toiminnasta ei saa aiheutua terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa pölystä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Pölyhaittojen leviäminen ympäristöön tulee estää esimerkiksi kastelulla, päästölähteiden koteloinnilla, maaperän muotoamisella, koneiden sijoittamisella tai käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

4. Maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi toiminnassa on noudatettava elinympäristölautakunnan lupajaoksen myöntämän maa-ainesluvan 1/2018 ja Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen 19/0143/3 lupamääräyksiä koneiden, öljyjen ja polttoaineiden käsittelystä.

5. Mikäli toiminnan yhteydessä pääsee öljyä tai muuta vaarallista ainetta maahan, torjuntatoimenpiteet on aloitettava välittömästi ja vahingosta on ilmoitettava viipymättä Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle, Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

Edellä annettuja määräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain mukaiset vaatimukset, eikä toiminnasta voida katsoa aiheutuvan merkittävää meluhaittaa. Lähimmät asutut rakennukset sijaitsevat noin 400 metrin etäisyydellä toiminnasta, minkä vuoksi melun on arvioitu säilyvän lähellä melutason ohjearvoa häiriintyvissä kohteissa, kun meluhaittoja ehkäistään mainittuja meluntorjuntakeinoja käyttäen. Toiminnasta ei ole arvioitu aiheutuvan eräistä naapuruussuhteista annetun lain (1920/26) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Perusteluissa on viitattu kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 4 ja 8 §:iin.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n ja 17 §:n mukaan toiminta ei saa aiheuttaa maaperän eikä pohjaveden pilaantumista. Koska toiminta sijoittuu Konivaaran 1E-luokan pohjavesialueelle, pohjaveden ja maaperän suojaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat vaatineet, että ympäristötarkastajan päätös kumotaan ja päätöksen täytäntöönpano kielletään.

Perustelut

Vaatimustensa perusteina valittajat ovat muun ohella esittäneet, että Savon Kuljetus Oy on tehnyt ympäristölupahakemuksen (allekirjoitettu 18.12.2023) Liperin kuntaan murskaus- ja seulontatoiminnasta kiinteistöillä Sorala 426-405-28-5 ja Hukkapalsta 426-405-28-19. Lupaa on haettu toistaiseksi voimassaolevana. Savon Kuljetus Oy on 19.2.2024 toimittanut Liperin kuntaan ilmoituksen maa-ainesten ottoon liittyvästä murskaustoiminnasta samoilla kiinteistöillä. Murskaustoiminta sijoittuu aikavälille 20.3.–31.5.2024. Liperin kunta on valituksenalaisella päätöksellä myöntänyt ilmoitusmenettelyllä luvan murskaustoiminnan aloittamiseen.

Ilmoitusmenettelyllä ei voida aloittaa lähtökohtaisesti luvanvaraista toimintaa eikä ilmoitusmenettelyä voida soveltaa sellaisiin toimintoihin, joissa ennalta saatujen tietojen mukaan on kysymys pitkäaikaisesta, toistuvasta toiminnasta.

Kun otetaan huomioon asiakirjoista saatavilla olleet tiedot toiminnan laajuudesta ja laadusta, asiassa on kysymys murskaus- ja seulontatoiminnasta, jota on tarkoitus jatkaa. Kysymys ei siten ole sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, jota ympäristönsuojelulain 118 §:ssä tarkoitetaan, vaan toiminnasta, joka edellyttää ympäristölupaa. Edellytyksiä käsitellä asiaa ilmoituksena ei siten ole.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on 3.5.2024 antamallaan välipäätöksellä numero 592/2024 kieltänyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon ja määrännyt, että mahdollisesti jo aloitetut työt on heti keskeytettävä. Välipäätöksen mukaan määräys on voimassa siihen saakka, kunnes pääasiaa koskeva valitus on lainvoimaisesti ratkaistu tai kunnes asiasta toisin määrätään.

Hallinto-oikeus on pyytänyt Liperin kunnan ympäristötarkastajalta lausunnon valituksesta.

Liperin kunnan ympäristötarkastaja on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa esittänyt seuraavaa:

Valituksenalainen päätös koskee murskausta aikavälillä 20.3.–31.5.2024 korkeintaan 20 päivänä. Kyse on siis kertaluonteisesta toiminnasta eikä pitkäaikaisen ja toistuvan toiminnan aloitusluvasta, kuten valittajat ovat väittäneet.

Toistuvaa murskaustoimintaa varten Savon Kuljetus Oy on toimittanut joulukuussa 2023 kuntaan ympäristölupahakemuksen. Helmikuussa 2024 Savon Kuljetus Oy:n edustaja tiedusteli lupahakemuksen käsittelyn aikataulua. Samassa yhteydessä kävi ilmi, että alueella on suuri tarve murskatulle kiviainekselle kevään aikana. Kunnassa vallitsevan resurssipulan vuoksi lupahakemusta ei olisi ehditty käsitellä ajoissa, minkä vuoksi Savon Kuljetus Oy:n edustajan kanssa sovittiin, että murskaus olisi vielä kerran mahdollista tehdä meluilmoituksen turvin. Valituksenalainen päätös koskee siis vain tämän kevään aikana tehtyä murskausta. Jatkossa murskaukset tapahtuisivat tuolloin käsittelyssä olleen ympäristöluvan mukaisesti.

Savon Kuljetus Oy on antanut valituksen ja lausunnon johdosta vastineen, jossa on viitattu valituksenalaiseseen päätökseen sekä ympäristötarkastajan lausuntoon ja todettu, että meluilmoitus on koskenut kertaluontoista ja lyhytkestoista, enintään 20 päivää kestävää murskaustoimintaa. Yhtiö on hakenut toiminnalle ympäristölupaa, joka on myönnetty päätöksellä 16.4.2024 § 15.

Valittajat ovat antaneet lausunnon ja vastineen johdosta vastaselityksen, jossa on muun ohella todettu, että valituksenalaisessa päätöksessä sallittu kiviaineksen murskaustoiminta voidaan jaksottaa runsaan kahden kuukauden aikana useampaan jaksoon. Toiminnan luonteen kannalta valituksenalainen ilmoituksella luvitettu murskaus ei ole kertaluontoinen tapahtuma.

Tapahtuma ei ole kertaluontoinen myöskään toiminnanharjoittajan alueelle hakeman ympäristöluvan takia. Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus hankkia toiminnalleen tarvittavat luvat. Hetkellinen markkinatilanne tai suuri kysyntä eivät ole peruste ympäristöluvan tarpeen ohittamiseksi. Toiminta ei poikkeakaan mitenkään haetun ympäristöluvan mukaisesta.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan päätöksellä ratkaissut valituksen (hallinto-oikeuden diaarinumero 707/2024) Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaoksen 24.4.2024 antamasta ympäristölupapäätöksestä numero 1/2024.

Hallinto-oikeudella on ollut tätä asiaa ratkaistessaan käytössä yllä mainittua lupajaoksen päätöstä koskevat asiakirjat.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus valituksen hyväksyen katsoo, että Savon Kuljetus Oy:n ilmoituksen hyväksymiselle ei ole ollut perusteluista ilmenevistä syistä edellytyksiä. Koska ympäristötarkastajan päätöksessä tarkoitettua toimintaa varten määrätty ajanjakso on jo päättynyt, lausuminen asiasta enemmälti raukeaa.

Perustelut

Sovellettavia oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään lain liitteen 1 taulukossa 1 (*direktiivilaitos*) ja taulukossa 2, on oltava lupa (*ympäristölupa*). Liitteen 1 taulukon 2 kohdassa 7 e mainitaan luvanvaraisena toimintana kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sähköisesti ilmoitus rakentamisesta, yleisötilaisuudesta tai muusta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta.

Ympäristönsuojelulain 122 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on 118 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen johdosta annettava päätös.

Asiassa saatua selvitystä

Kyseessä oleva Savon Kuljetus Oy:n meluilmoitus on koskenut maa-ainesten ottoon liittyvää murskaustoimintaa kiinteistöillä Sorala rekisterinnumero 28:5 ja Hukkapalsta rekisterinnumero 28:19 Liperin kunnassa Liperin kylässä. Murskaustoiminta on ollut tarkoitus ajoittaa aikavälille 20.3.–31.5.2024. Toiminnan kestoksi kokonaisuudessaan on ilmoitettu noin 20 työpäivää. Murskaus on ollut tarkoitus tehdä kaksivaiheisella Lokotrack-murskauslaitoksella. Lisäksi on ollut tarkoitus käyttää kaivinkonetta ja pyöräkuormaajaa. Toimintaa on ollut tarkoitus harjoittaa ma–pe klo 7–22.

Liperin kunnan ympäristötarkastaja on hyväksynyt ilmoituksen valituksenalaisella päätöksellään 21.2.2024. Ympäristötarkastaja on myös aiemmalla päätöksellään 19.1.2023 numero 1/2023 hyväksynyt Savon Kuljetus Oy:n meluilmoituksen vastaavasta murskaustoiminnasta aikavälillä 1.2.–31.5.2023 enintään 10 työpäivän ajan.

Toiminnanharjoittajalla on alueella voimassa oleva maa-aineslain 4 §:n mukainen maa-aineslupa 15 vuodeksi 250 000 kiintokuutiometrin kokonaisottomäärälle. Lupa on voimassa vuoteen 2033 saakka.

Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa on ollut samanaikaisesti meluilmoituksen kanssa vireillä Savon Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemus kiviaineksen seulontaan ja murskaamiseen kiinteistöjen Sorala rekisterinnumero 28:5 ja Hukkapalsta rekisterinnumero 28:19 alueella. Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos on valituksenalaisen päätöksen jälkeen 24.4.2024 antamallaan päätöksellä numero 1/2024 myöntänyt Savon Kuljetus Oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaisen ympäristöluvan lupahakemuksen mukaisesti. Päätöksen mukaan lupa on voimassa yhtä kauan kuin alueelle myönnetty maa-aineslupa on voimassa.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Hallinto-oikeudessa on valituksen perusteella arvioitava, onko Savon Kuljetus Oy:n meluilmoituksessa ollut kyse ympäristönsuojelulain 118 §:ssä tarkoitettusta ilmoituksenvaraisesta toiminnasta ja onko viranomaisella ollut ympäristönsuojelulain mukaiset edellytykset siten hyväksyä ilmoitus vai edellyttääkö toiminnan harjoittaminen ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin nojalla.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan ilmoituksenvaraista on tilapäistä erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttava toiminta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta. Ympäristöluvanvaraisen toiminnan melu ja tärinä käsitellään ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristölupamenettelyssä. Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja lain liitteen 1 taulukon 2 laitosluettelon kohdan 7 e mukaan tietyille alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, edellyttää ympäristölupaa.

Asiassa saadun selvityksen mukaan Savon Kuljetus Oy:n meluilmoituksessa on ollut kyse yhtiön maa-ainesten ottoon liittyvän murskaustoiminnan harjoittamisesta samoilla kiinteistöillä, joita koskeva ympäristölupahakemus on ollut samanaikaisesti meluilmoituksen kanssa ympäristönsuojeluviranomaisessa vireillä. Kyse on siten ollut samasta toiminnasta kuin yhtiön ympäristölupahakemuksessa ja aiemmassa meluilmoituksessa. Vaikka ilmoitettu toiminta-aika on yhteensä alle 50 päivää, toimintaa on ollut tarkoitus jatkaa ympäristöluvan nojalla. Kyse ei siten tosiasiallisesti ole ollut tilapäisestä ilmoitusmenettelyn mukaisesta toiminnasta, vaan pysyvästä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta ja ympäristöluvanvaraisen toiminnan sallimisesta ilmoitusmenettelyssä ympäristölupamenettelyn ollessa kesken.

Edellä esitetyn perusteella ympäristötarkastaja ei olisi voinut päätöksellään hyväksyä Savon Kuljetus Oy:n ilmoitusta. Koska toimintaa varten ympäristötarkastajan päätöksellä määrätty ajanjakso on kuitenkin jo päättynyt, enempi lausuminen asiassa raukeaa.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Liperin kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

██████████ viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **23.10.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi.

Esittelijä   Mikko Poskiparta

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta [REDACTED] asiakumppaneineen

Jäljennös maksutta Savon Kuljetus Oy

Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen /
Liperin kunnan ympäristötarkastaja

Liperin kunnan terveydensuojeluviranomainen

Liperin kunnanhallitus

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>